

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uravna ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšervatov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Nova stranka — star program.

Ali smo res stopili v novo dobo javnega življenja v Trstu? V volilni borbi smo. Prijatelji od včeraj si stoje danes — v volilni borbi — kakor sovražniki nasproti. Ali je to zares začetek velike evolucije v notranjem življenju, ali je morda le sprememba vnanje scenerije? Ali smemo govoriti tu o borbi novega programa proti staremu programu in o spremembi sistema, ali pa le o pojavu osebne ambicije podjetnih mož, ali le o nastopu novih mož s starim programom in le novo taktiko? Kakor vidite, precej interesantnih vprašanj.

Stari progresso je dobil resnega tekmeča. In postal mu je iz — progressa samega. Može, ki so bili še včeraj progressovi, vidijo danes v progressovi stranki vse pomankljivosti in hihe, kolikor jih more imeti politična stranka. Može, ki so se še nedavno temu borili rama ob rami s kaporijoni progressa, ki so se z navdušenjem pokorili migljajem znanih diktatorjev progressa in ki so brez pomislekov participirali na vseh grehah in krivicah, ki so jih zagrešali progressovska gospoda s tem — vedno sklicujejo senanje — profanirali načela svobode, napredka in kulture: ti izvestni može torej so danes disidenti in hudi antagonisti progressovskih gospodov.

Verujemo; uverjeni smo, da so gospodje disidenti res nasprotniki — oseb; in dosledno tudi stranke, v kateri so jim bile te osebe na poti. So si-li pa osvojili tudi program, ki bi se bistveno razlikoval od onega, ki je zapisan na zastavi progressa?!

Novo društvo, ki so si je osnovali disidenti progressa in kateremu so nadeli ime »Democratica«, deluje že par mesecev. Priredilo je tudi že več zborovanj, na katerih so razni več ali manj srečni govorniki opravičevali osnovitev tega novega političnega društva, ali točnega pojasnila na gornja vprašanja nismo dobili. Le to smo čuli, da so med členi progressa nastale diference, ker so može, ki hočejo delati za blagor domovine, uvideli, da večina deželnega in mestnega zbora in nje organ — društvo progresso — neumetavršiti svoje dolžnosti. Vse enunciacije na zborovanjih novega društva »Democratica« so rezale torej le bolj z negativno ostrino kritikovanje drugih, ali pozitivnega o lastnem programu smo čuli le bore malo, ako se ne oziramo na poznano frazeologijo o »blaginji domovine«, o »svobodi«, o »napredku« in »kulturi«.

Včeraj pa je izšla prva številka glasila te nove stranke, katero so krstili s »Secolo«. Na uvodnem mestu prinaša seveda svoj program. Ali je ta program donesel novih idej, sposobnih v to, da bi ozdravile žalostni sistem na naši občinski upravi? Ali je morda prinesel novih idej, sposobnih v to, da bi se pomirili razjarjeni duhovi, da bi prišlo do koncilijacije, ali vsaj do ublaženja nasprotstev? Nič od vsega tega. »Secolo« zatrja sicer, da stranka njegova je demokratična in da baš demokracija je bila ona, ki je bila krvave bitke za svobodo vseh narodov, za pravico, ki je oni milieu, v katerem diše duša človečanstva.

Logično nadaljevanje tej izjavi bi moralo izzveneti v gromčo obsodbo vsega delovanja in početja stranke progressa in vseh onih, ki so bili v obraz tem demokratičnim načelom. Ako je res demokracija navdušena za svobodo vsem narodov, ako je taka svoboda a vse vrhni izraz ideje človečanstva in ako je »Democratica« res demokratično društvo in »Secolo« res list v službi označenih demokratičnih načel: potem bi bilo pač jedino logično, ako

bi »Secolo« takoj v prvi številki, na decideran način, ki ne dopušča nobenega dvoma, brez vsacega ozira in v formi, ki bi bila kar najostrejša: obsodil dosedanje politiko tržaško, ki je gazila pravo drugih in kratila svobodo drugim, ki je rušila drugim politična in narodna prava ter jim odrekala celó kulturna sredstva, ki je torej z jedno besedo: tepala ona demokratična načela, kiso baje »Democratice« v progiam!!

Ali nova »Democratica« ni domačija one logike, ki lepe besede kuje v primerna dejanja. Od lepih besed o svobodi za vse prihaja v svojem programu do proslavljanja zmaga istega progressa — a vse te zmage so bile izvojevane na račun pravice in svobode tržaških Slovencev — in se še baha celó, da so oni može »Democratice«, čisto odločevali te zmage. »Secolo« zatrja sicer, da njega može ne bodo sovražili Slovenci ali pobijali da bodo z vso intrinsigenco vse tiste, ki propovedujejo sovražstvo do Italijanov in ki si prisvajajo pravice do tal, ki so italijanska!

Torej, da se umemo. »Demokratje« ne bodo sovražili Slovanov, dokler bodo ti Slovani tiho nosili vsako krivico; dokler bodo molčali k temu, da se jim jemlje kos za kosom njih lasti; dokler bodo resignirano gledali, kako jim trgajo deo iz naročja mater; dokler ne bodo tako drzni, da bi si domisljali, da tudi oni imajo svoje pravo — do vsega, kar uživajo drugi v političnem, narodnem in kulturnem pogledu!! Demokrati torej ne bodo preganjali Slovanov, dokler jih bodo videli pripravljene za ulogo — »ščavov«, helotov! Čim pa bi se jeli oglašati za najprimitivnejše pravo na tej zemlji — ki ni izključno italijanska, kakor bi hotel uveriti »Secolo« v svoji prav nedemokratiški neresnoljubnosti — potem se prične gonja tudi od demokratične strani in po receptu — progressa!!

Zastava »Democratice« je torej jednostavno stara zastava progressa — na novem drogu. gospodje so nam v »Secolu« prinesli novih mehov, polnih — starega vina. Da zaključimo! Demokrati pravijo, da ne bodo sovražili Slovanov, ker jednega celega naroda ni smeti klicati na odgovor za to, kar počenjajo posamičniki. Pobijati pa hočejo z vso intrinsigenco in, ako bo trebalo, z vsemi živami, one Slovanov, ki propovedujejo sovražstvo do Italijanov in si hočejo priboriti pravice na teh italijanskih tleh.

Naj nam dovolj da to njih izjavo apliciramo za svoje potrebe in njim v odgovor: Mi Slovani ne sovražimo Italijanov, ker jih nečemo delati odgovorne za vse, kar počenjajo nekaterniki z nami. Boriti pa se hočemo z vso intrinsigenco in doprinašati hočemo vsako žrtev v borbi proti tistim Italijanom, ki propovedujejo sovražstvo do Slovanov in ki nam kratijo pravice na tej zemlji, ki je tudi naša last!!

Kakor vi nam, tako mi vam, z opombo pa, da ste vi, na italijanski strani — in naj se že imenujete demokrate ali progressovce — tisti, ki propovedujete boj, da je torej na vaši strani agresija, na naši pa usiljena samobramba.

Jezikovne razmere na c. kr. oblastih v Kopru.

(Zvršetek.)

In na c. kr. okrajnem sodišču? No, tu so naravnost vnebovpijoče razmere v jezikovnem pogledu. Baš sodni uradi bi imeli biti uzorno urejeni, baš na sodnih oblastih naj bi se vzgledovale vse druge oblasti, kako je izvrševati tudi zakone o narodni enakopravnosti.

Baš sodišča bi imela biti zavetišča pravice in zakona tudi tam, kjer gre za narodno enakopravnost! Zato pa je pred vsem potrebno, da so sodni funkcionarji za svojo službo popolnoma usposobljeni tudi v jezikovnem oziru in da so — to se pač umeje samo ob sebi — poleg jezikovne usposobljenosti tudi strogo nepristranski.

Gledé c. kr. okrajnega sodišča v Kopru pa se imamo bitko pritoževati.

Načelnik c. kr. okrajnega sodišča sam sicer ume slovenski nekoliko, a prav malo; vendar se o njegovi osebi ne more reči, da bi bil pristranski.

Kljubu svoji nepopolni usposobljenosti si mož vendar-le prizadeva, da bi bil objektiv in da bi ustrezal. Vendar menimo, da bi bilo treba samo nekoliko več dobre volje od njegove strani, pa bi se razmere na c. kr. okrajnem sodišču v Kopru kmalo spreobrile na bolje. Ob sedanjih jezikovni usposobljenosti uradnikov c. kr. okr. sodišča v Kopru sicer ni pričakovati mnogo boljšega. Izmed petih adjunktov je samo eden, o katerem se more reči, da je našemu jeziku popolnoma vešč. Od ostalih govori eden za silo slovenski in se tudi pridno uči; trebalo bi mu bilo torej le vztrajnosti in trdne volje, pa bi zamogel tudi slovenski uradovati. Tudi dva druga adjunkta se prav pridno učita slovenski, dočim je enemu naš jezik — španska vas!

Ali kaj pomaga, če se tudi uče našemu jeziku in se mu popolnoma priučijo; a se ga potem ne poslužujejo v uradovanju! Gospodje se pač uče našemu jeziku, a ne radi ljudstva, kateremu naj bi služili, ampak radi sebe in svoje karijere.

Uradnik, kateremu je izročena zemljiška knjiga, ne pozna niti besedice slovenski. Izmed ostalih pisarniških uradnikov sta menda samo dva, katera umeta slovenski; a še ta dva se poslužujeta našega jezika samo tedaj, ko sta prav prisiljena v to. Tožbe, ki jih podajajo stranke na zapisnik, sestavljajo se vedno in izključno le italijanski, čemu slediti — to je zopet umevno ob sebi — italijanska razprava in italijanska razsodba.

Izmed dijurnistov je menda samo eden, ki je našemu jeziku popolnoma vešč. Jasno je torej, da niti zapisnikov ni možno sestavljati v slovenskem jeziku, četudi bi bil dotični konceptni sodnik slovenskemu jeziku popolnoma, kamo-li da je le za silo vešč!

Ker so pa dotični sodni uradniki našemu jeziku le deloma vešč ali tudi popolnoma nevešč, nastaja prepogostoma potreba, ki bi ne smela nastati nikdar, potreba razprave s tolmači in kakor taki fungirajo navadno — sodnijski slugi!

Zdaj si pa mislimo tako razpravo! Niti od najbolj jezikovno usposobljenega tolmača ni mogoče zahtevati, da bi izjave v vseh nijansah točno prevajal, tem manje je smeti kaj takega zahtevati od priprostega sodnijskega sluga. A treba je pomisliti, da je od ene same napačno razumljene besede dostikrat odvisen izid vse pravde!! Osebito velja to v kazenskih stvareh. Tu se vse izjave na zapisnik pišejo izključno italijanski in to tudi takrat, kadar sodnik slovenski zaslišuje stranko. Slovenske izjave pisati italijanski, ni družega nego: tolmač v drugi obliki!

Ker uradnik, kateremu je izročen kazenski oddelek, vendar še precej dobro govori slovenski, menimo, da bi trebalo samo nekoliko dobre volje, pa bi šlo tudi s slovenskimi zapisniki!

Drugače je seveda z drugim uradnikom, kateri je tudi dodeljen kazenskemu oddelku. Le-ta nima o slovenščini niti pojma, a tudi nemščine lomi le par besedi! Ker je pa omejen uradnik baš te dni dobil neko — plavopolo, mu želimo, da se prav pošteno odpo-

čije od »težkega« in »mukotrpnega« dela in zato mu nočemo greniti njegovega slovesa.

Vsi pozivi v kazenskih stvareh, izdani od c. kr. okrajnega sodišča v Kopru, so vedno in izključno italijanski, istotako razsodbe itd. Slovenskim občinskim uradom dopisuje c. kr. okrajno sodišče vedno in izključno le italijanski, župnim uradom italijanski ali nemški!

H koncu naj omenimo še slučaj, ki se je dogodil pred kratkim nekemu našemu rojaku, ki je bil nedavno temu zaslišan kakor prič v neki kazenski stvari. Na tozadevno vprašanje, izjavil je, da ne razume italijanski. Na vprašanje: »Sprehen si tajše«, je izjavila priča, da tudi nemški ne ume. Prišel je tolmač v osebi — sodnijskega sluga. Pričelo se je zaslišavanje. Dokler je šlo bolj le za formalitete, je šlo še precej gladko, v ko je stvar postajala nekoliko bolj komplicirana, siromašni sluga kar ni mogel več točno tolmačiti in naš rojak je izjavil, da ne more na ta način nadaljevati ter je zahteval sodnika, ki ga bo umel, čemur se je tudi ugodilo, kolikor je sploh mogoče ob jezikovni usposobljenosti sodnih uradnikov v Kopru. Recimo, da bi bil v takem položaju Slovenec, ki bi res ne umel kako tolmač prevaja njegove izjave, kaj bi lahko nastalo? Njega izjave na glavni razpravi bi se ne vjemale z zapisnikom in lahko bi prišel še v kazensko preiskavo radi krivega pričanja! Saj taki slučajji so se že večkrat dogodili.

Zaključujemo. Jasno je, da po tej poti ne more dalje in treba bi bilo, da naš jezik vendar že enkrat dobi ugod tudi v c. kr. urade v Kopru.

Slavoljub Podslapinsky.

Politični pregled.

TRST, 24. marca 1900.

O spravni konferencah. Izvzemši nemško-radikalna glasila sodijo malone vsi nemški list bolj ali manje ugodno o vspehu spravne konference. Sosebno nemško-liberalna glasila, njim na čelu »Neue Freie Presse«, povdarjajo, da je sicer pot sporazumljenja še dolga, ali korak, ki se je storil, da je vendar precejšen. Kakor pozitivna vspeha označajo doseženo sporazumljenje glede volilne preosnove za deželni zbor češki in pa gledé rabe jezikov na deželnih oblastih na Českem. Pa tudi glede vprašanja rabe jezikov na državnih oblastih in glede šol za manjšine — da nekega zbližanja ni možno utajiti.

Gledé volilne preosnove priznava »Neue Freie Presse«, da se je izpolnila stara želja Nemcev. Dočim je bilo dosedaj odvisno od milosti poslancev iz konservativnega plemstva, da je bilo liberalno plemstvo zastopano v dež. odboru in družih deželnih ustanovah, bo po volilni reformi temu poslednjemu zagotovljeno primerno zastopstvo. Pa tudi Čehi morejo biti povsem zadovoljni z volilno reformo — tako dokazuje rečeni list — kajti dosedaj tudi njih večina v deželnem zboru ni bila gotova, marveč odvisna od izida volitev v veleposestvih. Skušnja pa uči, da baš tu more vsakodobna vlada s svojim uplivom doseči, da zmaga liberalno veleposestvo, zбоk česar Čehi izgube večino. Po volilni reformi pa bo Čehom zagotovljena večina.

Ko je tako nemški list obrazložil vse prednosti volilne reforme za obe strani in je tudi glede drugih točk skušal dokazati, daje pot sporazumljenja najboljša pot, polaga Čehom na sree, da njih obstrukcija ne bi imela zmisla, ko so se že na dosedanjih konferencah mogli uveriti, da tudi po mirni poti morejo doseči to, kar bi hoteli doseči z obstrukcijo.

Sedaj je le vprašanje, da-li je tu nemški list govoril bolj v imenu svoje stranke,

ali bolj v imenu gospoda Körberja? Ako je govoril v imenu vlade, ta izvajanja nimajo ni z daleka toliko vrednosti, kolikor bi jo imela, ako bi bilo to menenje poslancev. Ako pa vendar-le tolmači menenje teh poslednjih, potem pa nastaja zopet vprašanje, da-li nemški poslanci s temi dispozicijami ostanejo trdni tudi nasproti Schönererjancem in pred naujskanimi volilei?!

Pa tudi staročeska «Politik» beleži, da so konference pokazale dobro voljo na obeh straneh. Na vladi je sedaj, da-li bo znala izkoristiti to dobro voljo?!

Milan žuga! O Srbiji se te dni govori zopet prav veliko. Morda je to odmev stvari, ki se gode za kulisami. Pregovor pravi, da kjer je mnogo dima, tudi ni brez ognja. Mnogi sodijo, da se od veljavne strani dela na to, da bi Milana spravili iz Srbije. V Belemgradu govoré, da tudi kralj Aleksander — naprošen v to od prijateljske strani — pritiska na svojega očeta, naj bi za nekaj časa ne osrečeval Srbije se svojo — drago navzočnostjo. Pri pravi, kakoršnja je Milan, ki baš iz nesreče svoje domovine hoče kovati svoj kapital, pa je več nego naravno, da Milan noče iti baš tedaj, ko bi interes domovine zahteval, da gre. Da bi se bolj izkoristil mučno položeno svojega sina, je začel Milan groziti na adresu Rusije.

Te dni je v Nišu vsprejel deputacijo častnikov in le-tem je izrekel besede: »Da veste, ako bi bil prisiljen zapustiti deželo, ako bi se ruske spletke pokazale močnejše nego moje pravice (!), pa hočem pred svojim odhodom iz Srbije podžgati ves Balkan in napraviti takov kaos, da ga bo težko odpraviti. Vem, kako se mi bo maščevati«.

Dobro bi bilo, da bi se oni, ki imajo moč in dolžnost, storiti tega človeka nenevarnim, ne plašili teh groženj, ampak da bi postopali z njim kakor z igralcem, ki je blizu, da zgubi partijo in meče svojo zadnjo karto na mizo.

Burni prizori v italijanskem parlamentu. V večerajnji seji zbornice poslancev v Rimu so se vršili prizori, ki nas živo spominjajo divjih dogodkov, ko sta v avstrijskem državnem zboru zavladala krik in mehanična sila. Učenci delajo vso čast svojim učiteljem.

Kakor znano, je na dnevnem redu italijanske zbornice preosnova pravilnika. Da je sprememba res potrebna, je dokazala baš zadnja seja. Eden predlog za drugim pada in ne morejo priti do nikakega končnega sklepa. Posl. Pontano je na zadnje predlagal resolucijo, ki pravi, da je edini izhod iz teh zmed ta, da se apelira na narod, da se pozove ustavodajni zbor. Predsednik mu je vzel besedo. Pontano je protestiral in je hotel, da se vpraša zbornico po imenih, je-li prav, da se mu je vzel besedo? Predsednik je stavil dotično vprašanje in desnica in središče sta odobraval postopanje predsednika; skrajna levica pa je kričala, da to ni nič, ampak oni da so zahtevali konstatcijo zakonitega števila.

Predsednik je trdil, da se to ni zgodilo. Besede, kakor laž, nasilstvo in podobne so letale z ene strani na drugo. Pontano je zahteval, da se ugotovi njegovi želji ter grozil, da sicer poreče, da se mu je neopravičeno vzkrala beseda, zaradi česar hoče nadaljevati. In zares je govoril znova, desnica pa se je polastila dedščine na pisalnih mizah ter razbijala, da ni bilo razumeti besede. Predsednik je zvonil neprenehoma ter opominjal stenografe, da ne pišejo govora posl. Pontana, česar pa itak ni bilo mogoče storiti. Skrajna desnica je aplavdirala govorniku, galerije so pomagale. Predsednik je moral sejo prekiniti. Potem se je vrnilo izpraznjevanje galerij. Čez petnajst minut pozno je seja zopet začela. Predsednik je dal besedo Sonninu, že znani Pantano pa si jo je vzel sam. Tako sta govorila istodobno dva govornika, vsa zbornica pa je vpila in ropotala, da ni bilo slišati niti besede. Predsednik je bil primoran zaključiti sejo.

Tržaške vesti.

Tržaške volitve. Odbor političnega društva »Edinost« je sklenil v svoji sinočnji seji — po daljšem in temeljitem razpravljanju, iz tehničnih vzrokov in osebnosti se z ozirom na dogodke v laškem taboru —, da letos ne postavi svojih kandidatov za IV. razred v mestu.

Democratia je že proglasila svojih 12 mož za četrti razred; vendar pa — in vzlic

temu, da je Progresso že pred bitko vrgel puško v koruzo — ne bo to jedina kandidatna lista. Ker namreč v tej listi ni imena župana dra. Dompierija, se je oglašil neki anonimni volilni odbor »demokratov, združenih z neodvisnimi socialisti«, ki priporočajo sicer deseterico teh kandidatov, a mesto dveh — odvetnika Zanolla in kavararja Fanellija — priporoča dra. Dompierija in industrijaleca Zanzola. V lepo popolnilo našega današnjega uvodnega članka je dejstvo, da današnji »Piccolo« priporoča listo »Democratice« sklicujoč se posebno na poznana »liberalna in narodna načela« teh mož.

Kakor pravimo v uvodnem članku: na novem drogju stara zastava — v novih mehkih staro vino!

Jutršnjega shoda političnega društva »Edinost« v Rocolu se udeležijo tudi več Lonjercev in med njimi tudi nekaj pevcev tamošnjega društva.

Več členov »Slovanskega pevskega društva« poleti jutri, v nedeljo dne 25. t. m. v bližnjo okolico ter se o tem tudi udeležijo volilnega shoda političnega društva »Edinost« v Rocolu. — Onim gg. pevcem, ki bi želeli udeležiti se tega izleta, naznanja se, da je sestanek v kavarni Commercio od 3. do 3½ ure popol.

Volilni shodi po okolici. (Zvršetek.) Udeležba volilnega shoda na Proseku je bila še precej obilna. Po nagovoru predsednika g. prof. Mandića je g. dr. Slavik pojasnjeval važnost volilnega čina, dokazoval, da bi okoličani zatajili ne-le svojo narodnost, temveč vse svoje stare tradicije, ako bi glasovali za progressovskega kandidata. Izrekli bi se s tem za peterožarno zvezdo, za rudečebel-zelene serpentine, za »slavnega« generala Garibaldija, za avstrijskega renegata, protiverskega Žida in slavofoba Reveraja; potrdili bi, da je res, kar je rekel Venezian o okoličanih, da so namreč naši predniki vdrl v okolico krast, ropat in požigat. Koristi bi pa ne imeli nobene, če bi se tako sramotno udali na milost in nemilost svojim političnim nasprotnikom, svojim zaničevalcem. Ako pa volijo po svojem prepričanju za kandidata svoje narodnosti, svoje krvi, jih bodo spoštovali celó nasprotniki ter tudi pri slednjih s tem pridobijo. Pozivljal je volilce, naj storijo svojo dolžnost vsi, da bo dan 8. aprila časten dan za okolico kakor je bil volilni dan pred 3 leti! Zborovalci se pazno poslušali govornika ter glasno pritrdjevali njegovim izvajanjem.

Gosp. Ivan Goriup je na to izjavil, da odloži svoj dosednji mandat v VI. okraju, zahvalil se je volilem za izkazano zaupanje ter je predlagal za kandidata vlezaslužnega narodnega boritelja, g. dra. Gustava Gregorina. Burnim pritjevanjem so pokazali volilei, kako draga jim je ta kandidatura. Gospod vitez Nabergoj je pojasnjeval naše tužne politične razmere in potrebo, da pošljemo v zbor izkušene in zmožne moške ter je toplo priporočal predlagano kandidaturo. Ko je gosp. Jakob Štoka v navdušenem, po ostrih pušicah na naše politične nasprotnike in domače renegate zabeljenem govoru pozivljval volilce, naj se ne udajo političnim antikristom ter naj vsi oddajo svoj glas vrlemu g. dru. Gregorinu, bil je isti soglasno in velikim navdušenjem proglašen kandidatom za VI. okraj.

Dodatek k poročilu o shodu na Opčini. Pišejo nam: Želeli bi, da omenite še, da se je po volilnem shodu na Opčini v gornjih prostorih v gostilni pri »Mičelu« vršila uprav divna svobodna zabava. Že takoj po shodu smo imeli priliko poslušati močau oddelek vrlega pevskega društva »Zvon« in pa iz 19 členov sestojeci oddelek pevskega društva »Kola«. Ali potem, na svobodni zabavi so pevali, da je bilo veselje. Ob dolgi mizi se je zbralo prvakov iz Trsta in okolice in iz Sežane, ki so se naslajali na mili naši pesmi. In v kolikor ni pripomogla pesem, pa so krasni govori gg. dra. Rybáča, Mandića, Ivana Goriupa, Kariža, Cotiča, dra. Slavika in še par družih zanetili splošno navdušenje. Ob zaključku sta pela oba zbora skupno.

Opuščeni notarski mesti. Pravosodno ministerstvo je izdalo naredbo, da se ima opustiti eno osmih notarskih mest v Trstu in mesto notarja v Risanu v Dalmaciji.

Iz-pred naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 19-letni Jakob Babič in 22-letni Ivan Pobega, oba iz Milj, ker sta dne 7. aprila m. l. v Žavljah ukradla več živine, vsaki v tri mesece po-ostrenejše težke ječe; 39-letna Marija Šparožič iz Mošćenice in 42-letna Albina Vidošič z Vo-

loskega, ker sta se med službo božjo grdo vedli pred cerkvenimi vrati, po § 303. k. z. vsaka v 7 dni zapora.

Arbitrali so na trgu pred bolnišnico zaradi tatvine 54-letnega Josipa Kozloviča, ki je še le nedavno temu zapustil kaznilnico v Kopru.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 9.2, ob 2. uri popoldne 13.6 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 754.7 — Danes plima ob 0.31 predp. in ob 6.48 zvečer; oseka ob 10.26 predp. in ob 11.54 popoldne.

Dražbe premičnin. V poned., dne 26. marca ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Ponte in Romagna 201 in 134, hišna priprava; v ulici Amalia 1, hišna priprava, tehtnice, vozovi in ogelje; v ulici S. Michele 23 in v ulici Nuova 29, hišna priprava; v S. Martiri 21 III n., dražba posestnih pravic do zemljišč tab. 119 in polovice tab. št. 1460 na Kontovelju.

Za jubilejno dijaško ustanovo došli so nadaljni darovi:

Poprej izkazanih (glej »Edinost« z dne 4. nov. 1899. št. 255.)	8107 K 04 st.
V Rojanu nabranih in po g.	
J. Požarju izročenih	10 „ 40 „
Dunajčan v proslavo 10-let-letnice uredn. »Edinosti«	
g. Cotiča	6 „ — „
Bogdanović Ante v proslavo spomina svoje pok. soproge	
Anke Bogdanović	20 „ — „
Pogrebno društvo na Vr- deli	50 „ — „
Proseški tarokisti	5 „ — „
Skupaj	8198 K 44 st.

Živel darovalci in njih nasledniki!

Ker je ta ustanova velike važnosti in ker darovi jako počasi prihajajo, prosimo, da bi se rojaki ob primernih prilikah spomnili na to ustanovo.

Nadaljne darove sprejema blagajnik, dr. Gustav Gregorin v Trstu (Via Molin piccolo št. 3).

Občni zbor »Delalskega podp. društva« bo v nedeljo dne 6. maja t. l. Prostor in ura se objavita pozneje.

Oddelek pevskega društva »Kolo« priredi jutri v nedeljo dne 25. t. m. mal izlet v Rocol. Odhod ob 3. uri pop.

Vesti iz Kranjske.

* Peš okoli sveta. Včeraj se je oglašil v uredništvu »Slov. Naroda« Evgen Gruard, žurnalst iz Pariza, ki potuje peš okoli sveta.

* Kmetijsko-kemično preskuševališče v Ljubljani. Kako potreben in koristen je ta zavod, je razvidno iz poročila, ki ga posnemljemo iz »Slov. Naroda«: Koncem l. 1899 je preskuševališče dovršilo 1½ leto svojega obstanka. V letu 1899 so mu doposlali skupno 400 predmetov v znanstveno preiskovanje, in sicer so poslala oblastva 83 predmetov, društva 123 in zasebniki 194 predmetov. Poskusov se je izvršilo v interesu kmetijstva 142, poskusov živin in užitnin 140, poskusov v industrijske in obrtniške namene pa 46. Izmej 103 doposlanih poskusov na vinih jih je bilo 62, torej okroglo 60% spoznanj za slabe ali ponarejene. Sod-nije so poslale 32 vinskih poskusov v preskušanje in vse so bile spoznane za slabe, oziroma ponarejene.

* »Taublich« je zavgil včeraj vojaški novinec Lončar, ki je bil prešumno pogumen na novačenju v »Narodnem domu« v Ljubljani in ga je vsled tega hotel žandarm odvesti v zapor, zbok česar je fant skočil skozi okno na stopnicah v prvem nadstropju. Padel je do cela srečno na tla ter srečno tudi, za prvo silo, utekel orožniku. Zaporu pa ni utekel, ker so ga pozneje orožniki vendar dosegli in ga vtaknili v luknjo.

* Na božjo pot na Brezje se je namenil pobožni mladenič Janez Bobnar iz Srednjega Gbadola, ki je dobil letos poklie na vojaški nabor. A glej ga kleka! V Ljubljani so ga zaustavili ter mu pokazali pot v luknjo, ker so bili menenja, da se na Brezje ne potuje z voznim listom za Ameriko. Tako je bil preprečen njegov — pobožni namen.

Vesti iz Štajerske.

— Na smrt navesalih je bil obsojen te dni od mariborskega porotnega so-

dišča 20-letni metlarski vajenec Fr. Lopar-nik iz Cezanjeve v Ljutomerskem okraju radi roparskega umora; 19-letni kajžarski sin Jo-sip Lasič iz Mekotinjaka, ki mu je pomagal na roparstvu, pa radi roparstva in tatinstva na desetletno ječo, poostreno s postom vsaki mesec.

Vesti iz Koroške.

Prvi kronski petak za družbo sv. Cirila in Metoda! Tako pozivlja koroški »Mir« slovenske rodoljube, naj po-lagajo prve kronske petake na žrtvenik do-movinske ljubavi, kakor so svoj čas polagali prve krone. Kdor more, naj nikar ne pre-sliši tega rodoljubnega klica.

Razne vesti.

Prva mednarodna razstava v Kaneji. Kretska vlada je rok za prijave udeležencev razstave podaljšala do 5. aprila. Razstavo otvori dne 1. maja t. l. princ Jurij Grški, ki je pokrovitelj iste, sam. Pozivu vlade do in-dustrijalnih držav evropskih se je odzvalo lepo število tvrdk, ki želé razširiti svoj iz-voz na Kreto. Nadaljne prijave sprejema g. Artur Gobiet v Pragi. — Razstava bo v krasnem mestnem vrtu v Kaneji, kjer je postavljenih več paviljonov. V isto svrhu bo služil tudi parlament. Oficijelni zastopnik za Trst je gospod Pavel Luchini, v ulici Farneto.

Več ni možno zahtevati. V Monteleonu v Kalabriji je neka 23-letna žena te dni po-vila četvorčke, same fantiče, ki so vsi zdravi. Pred tremi leti je ista žena povila trojčke, ki so vsi kakor dren. Torej 7 otročičev v ne prav treh letih. Več pa res ni možno zahtevati!

Svojega moža je zastupila neka Kovač v Temešvaru. V to jo je zavel neki Korin, ki ima več takih zločinov na svoji vesti. Kovačico so seveda zaprli. Med zaslišavanjem pa so mebli začeli nekam škripati, a orožnik je pripomnil Kovačici: »To je duša vašega moža, ki ne more najti miru.« Te besede so ženo tako presunile, da je zdrknila na kolena in pripoznala svojo krivdo.

Nesreča — sreča — nesreča. V Pragi se je zgodil te dni nastopni veletragični slučaj. Soprog nekega zavarovalnega urad-nika je pestovala svoje dete pri oknu svojega stanovanja v II. nadstropju. Dete je nekako omahnulo in zletelo iz naročja ter telebnilo v globino. No, na veliko srečo je padlo na kup peska in se ni poškodovalo. To je bila sreča v nesreči. Zgodila pa se je druga nesreča: uboga žena je od strahu zblaznela in so jo odveli v norišnico.

Izseljevanje Hrvatov v Ameriko je zavzelo dimenzije, da mora človeka pretresati skrb in tuga, ko čita statistične podatke. Samo v ja-nuarju letos se je iz Hrvatske izselilo okoli 1150 oseb. A februarju je odšlo v Ameriko iz Karloveca 550, iz Zagreba 700 in od dru-god 150 oseb. V kratki dobi dveh mesecev je Hrvatska zgubila preko 2600 svojih sinov, mej katerimi je bilo kakih 400 mladeničev, ki še niso zadostili svojim vojaškim dolžno-stim. O tem se človeku vsiljuje vprašanje, kdo je kriv, da ljudje v toliki množini za-puščajo domačo grudo? Ako beda — kdo jo je zakrivil? Mar res Hrvatska ne bi mogla preživeti vseh svojih udov, ako bi bila javna uprava taka, kakoršnja bi morala biti. He, gospod grof Klauen-Hedervary, kaj pravite?!

Brzjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 24. (K. B.) Glasom dopisa mi-nistra-predsednika predsednikoma obeh zbor-nic je državni zbor po najvišji naredbi s 25. t. m. odložen.

Stavke.

FALEKNOV 23. (K. B.) Na rovu sv. Matije v Zvodovu je stopilo zopet 320 mož v stavko, ker so odpustili nekega odposlanca iz službe.

KARLOVE VARI 23. (K. B.) Danes so prišli, razven malega števila, vsi delavci na delo. Stavko je smatrati končano.

BRNO 23. (K. B.) V svilarni Friedmann v Cvitavi je stopilo 330 delavcev v stavko, ker je izdan nov pravilnik, glasom katerega je možno odpustiti delavce vsaki hip in brez odpovedi. Delavci zahtevajo, da se ta določba izpusti in odpuste razne kazni. V nedeljo bo tamkaj velik shod delavcev.

Ustaja v Argentini.

LONDON 23. (K. B.) »Times« javljajo iz Buenos-Airesa včerajšega dne: Ustaja v

pokrajini Ontre-Rivi je končala s tem, da so ustaši izročili orožje vladnim četam.

Španjska in Francija.

MADRID 23. (K. B.) Ministerski predsednik Silvela je izjavil v komori, da je pristal statusa quo v Maroku. Francija da ni nevarna obstanku države. Potovanje španjskega poslanika v Maroku odgovarja pogodbi od leta 1859.

Pomiloščenja.

PARIZ 23. (K. B.) Kakor javlja «Figaro», je predsednik Loubet pomilostil Christianija. Dotični odlok da podpiše v torek. Istodobno da se izreče petnajst drugih pomiloščenj. Predsednik Loubet se povrne v ponedeljek semkaj.

Srbija in Rusija.

BELGRAD 23. (K. B.) V merodajnih srbskih krogih zatrjujejo, da so tendenciozno izmišljene vesti, objavljene v nekaterih listih, da je baje voditelj ruskega poslanstva Manzurov dobil od svoje vlade nalog, naj preterga vsako zvezo s srbsko vlado. Manzurov je o zadnjem sprejemanju kakor navadno obiskal ministra-predsednika.

Vojna v južni Afriki.

Oranje in Transvaal med seboj.

LONDON 23. (K. B.) Glasom vesti v listu «Times» od dne 22. t. m. iz Bloemfonteina, je predsednik Krüger izjavil v proglasu z dne 21. t. m., da se svobodna država Oranje priklonja Južnoafriški republiki, dočim je baje predsednik Steijn izjavil v protiprokla-

General Gatacre v Springfonteinu.

LONDON 23. (K. B.) «Daily News» javlja iz Springfonteina z dne 21. t. m., da je general Gatacre s svojimi štabom še vedno tamkaj.

Boereci v Oranju niso odkritosrčni.

LONDON 23. (K. B.) «Times» javljajo iz Springfonteina dne 22. t. m.: Nasproti sedanjosti ponižnosti burgherjev v Oranju treba opreznosti. Dokazano je, da njih postopanje ni povsem odkritosrečno. Mnogo orožja, ki so ga izročili, je nerabna stara šara!

O Mafeking.

LONDON 23. (K. B.) «Times» javljajo iz Kimberleja dne 22. t. m.: Ni še določen dan, kedar odkorakajo čete, namenjene, da osvobodijo Mafeking.

Razoroženje ustašev.

BARKLYEAST 22. (K. B.) «Reuter» javlja: Ustaši oddajajo svoje orožje prav počasi. Verjetno je, da se skrivajo. Prejšnjega »landdrosta« so poslali v Capstadt.

Bitka pri Warrentonu.

KIMBERLEY 23. (K. B.) «Reuter» javlja: Baterija, pridodana konjenici, je večeraj o rekognosciranju proti Warrentonu trčila na sovražnika. Nastala je precej vroča bitka. Štirje boerski topi so morali umolkneti, ne da bi prouzročili kako škodo. Danes jutro je bitka začela z nova, spočetka živahno, pozneje slabše.

Polkovnik Plumer se umika.

LONDON 23. (K. B.) «Times» javljajo iz Buluwaya dne 19. t. m.: Po hudem topniškem boju se je polkovnik Plumer dne 16. t. m. umaknil ponoči v Lobatsi; sedaj se nahaja pri Krokodilspoolu.

Gibanje Boereev.

LONDON 23. (K. B.) «Reuter» javlja iz Masera dne 22. t. m.: Zadnje dni je mnogo Boereev z vozovi šlo iz Smithfelda v Wepeener v smeri proti Ladybrandu. To so menda čete, ki so se umaknile iz Norvalsponta, Bethulija in Stormberga ter gredo sedaj proti severu.

Farmerji se vračajo na bojišče.

WARENTON 23. (K. B.) «Reuter» javlja: Včeraj je sovražnik živahno streljal iz pušek proti straži na mostu; Angleži so časih odgovarjali. Topništvo ni streljalo. Kakor je videti, najdejo Angleži o prehodu čez reko hud odpor. Glasom prispelih vesti so kmotvalci (Farmerji) na severozapadni meji Oranja, ki so se bili že vrnili na svoja posestva, vdobili povelje, da pojdejo čez reko v Transvaal.

Guverner Milner v Dordrechtu.

CAPSTADT 23. (K. B.) Guverner Milner je prispel v Dordrecht.

Proklamacija Steijnova.

LONDON 24. (K. B.) «Reuter» javlja iz Kroonstada: Vlada vstraja pri odločnem odporu. Mnogo poveljstev mobilizirajo. Burgherji so odločnejši nego kdaj doslej. Predsednik Steijn je izdal proglas, s katerim poziva burgherje, da sledijo pozivom v vojsko, da ne pomagajo Angležem na nikakšen način ter da ne odložijo orožja, razven če jih v to primora skrajna sila. Škor bi se ne ravnal po

teh predpisih, bi zapadel po vojnem pravu najstrožji kazni veleizdajstva.

Upor v Gazalandu.

LONDON 24. (K. B.) «Times» javljajo iz Lourenzo Marqueza dne 19. t. m.: Poluradno razlagajo odposiljatev čet na transvaalsko mejo s tem, da je v deželi Gaza nastala ustaja. Pravijo, da je oddelek urojenec udrl iz Transvaala v deželo Gaza ter se tam začel bit z nekim velikim plemenom. Guverner, ki ustaji ni bil kos, je prosil nujno pomoči. Odposlali so pešce in konjenico z dvema topoma tjekaj.

Književnost in umetnost.

Knjiga krojaštva. Gosp. Mat. Kunc, krojaški mojster in lastnik krojaškega učilišča v Ljubljani ter novoimenovani strokovni učitelj v obrtno-pospeševalnem poslovanju c. kr. trgovskega ministerstva, je izdal novo »Knjigo krojaštva«. Knjiga je sestavljena za samopouk in za podlago na šolskem pouku o načinu prirobovalne umetnosti po sorazmerni teoriji. Gosp. Matija Kunc je že preje izdal dve svoji strokovni knjigi »Toaletta« in »Krojni vzorci«. »Knjiga krojaštva« ima 10 velikih tabel izvirnih krojnih sestav in mnogo podob. Cena 6 kron.

Trgovina in promet.

O trgovski in obrtni organizaciji na Slovenskem.

Podaja: Anton Kristan (Gorica).

IV. *)

Omenil sem, da imamo na Slovenskem dve trgovsko-obrtni organizaciji, to je dva trgovska in obrtna društva. Jedno za Kranjsko in jedno za Goriško. Pravila obeh so prav slična, le, da v obeh za Goriško ni točke glede konsumnih društev...

Društvi imata namen, povspesovati in varovati vse koristi trgovskega in obrtnega stanu v gospodarskem, socialnem in političnem oziru ter dosežati svoj namen: a) s prirejanjem shodov in strokovnih predavanj; b) s prošnjami, nasveti in pritožbami na zakonodajne zastope, na oblastva in na javne korporacije; d) z brezplačnim posredovanjem v trgovskih in obrtnih, v kreditnih in pravnih stvareh in e) s prizadevanjem za ustanovitev slovenske trgovske šole in trgovsko-obrtno banke (eno v Gorici in eno v Ljubljani), dalje informacijske in posredovalne pisarne ter zaklada za podpiranje udov in sirot trgovcev in obrtnikov, ki so člani društev.

Poglejmo to malo natančneje! Točka a) odgovarja prav popolnoma onim zahtevam, o katerih sem bil popreje pisal, namreč, da treba našim trgovcem in obrtnikom — posebno po deželi — izobrazbe, da brez te ne bo napredka, ne bo uspehov. S shodi se ljudstvo poučuje, bodri in navaja k razmišljanju. S predavanji je isto, seveda so predavanja še večje koristi nego shodi, ker so — ako so, vsaj morala bi biti — temeljitejša obdelovana in obravnavana nego govori na shodih. Velike važnosti je tudi, če so sistematična, to je, če jih več zaporedoma, obravnava eni in isti, ali pa vsaj sorodni predmet. Vsako stokovno društvo, torej tudi trgovsko in obrtno, mora polagati prav veliko važnost na delovanje na shodih in predavanjih. Znana je stvar, čim izobraženejši so ljudje, tim naprednejši in za vednejši so ter tako tudi pristopnejši novim idejam in načrtom. In ne samo to, — doba hiti, vse se dovršuje in popolnjuje... obrtna tehnika so čim dalje bolj modernizuje, trgovske znanosti si širijo svoj delokrog — in obrtniku in trgovcu je treba vedeti vse to! Na shodih in na predavanjih se to prav lahko pojasni. Tako se tudi mnogim prihrani precej časa.

Točka b) je prav praktičnega pomena. Je jasna tako, da ni treba izgubljati besed. Točka c) je prav potrebna že z ozirom na koristi trgovskega in obrtnega stanu. Pomagaj si sam, in pomore ti Bog! Uvaževati in upoštevati jo je treba vedno, kadar se voli v trgovske in obrtne zbornice zastopstvo, ker to ni majhnega pomena za razcvet trgovstva in obrtništva. Točka d) je nekaj prav dobrodošlega vsakemu trgovcu in obrtniku. Brezplačno posredovanje! Kaka dobrota je v tem zapopadana! To ve zlasti tisti, ki je imel s trgovino na debelo kaj opraviti.

In končna točka, a), kaj obsega vse ta! Ustanovitev slovenske trgovske šole! Usta-

*) Glej št. 48, št. 55, št. 66.

novitev trgovsko-obrtnijske banke, ustanovitve informacijske in posredovalne pisarne, ustanovitev zaklada za podpiranje udov in sirot, kateri so bili člani društva! Glej, koliko in kaj! Štiri ustanovitve, katerih vsaka posebej bi zahtevala nekoliko člankov, razmišljanj in razmotrivanj. O prepotrebni ustanovitvi slovenske trgovske šole sem že pisal pre mnogo; prepričan sem, da je slovenska trgovska šola conditio sine qua non napredku slovenske trgovine in obrti! Trgovsko-obrtna banka je tudi krvavo potrebna. V Gorici imamo v tem pogledu že mnogo; tu posluje prav krasno že 2 leti »Trgovsko-obrtna registrirana zadruga«, ki v gotovih stvareh za sedaj nadomešča trgovsko obrtno banko. Poročilo zadnjega obnega zbora je prav poučno, ne le v tem, da nam kaže, kje vse treba pomoči obrtniku in trgovcu, temveč tudi v tem, da svari jednake zavode pred ljudmi, ki so lajki in diletanti v denarnih stvareh, specijelno pa še z ozirom na trgovino in obrt. Kar se pa tiče ustanovitve informacijske pisarne, o tej bo nasledoval specijelen članek, v katerem razložim natančno pomen poštene, vestne in natančne informacijske pisarne.

Razjasniti mi je še jedno ustanovitev, ki je v točki e), to je: ustanovitev zaklada za podpiranje udov in sirot, ki so bili člani društva. Pota usode so različni. Življenje je velika nerazrešena uganjka. Nikdo ne ve, kaj vse ga še čaka! In iz tega nista izvzeta trgovci in obrtniki, nasprotno, teh dveh se še prav posebno tiče to. Prišla je nesreča, preobrat v trgovini, v obrti, in preje evetoč zavod, bujno napredujoče podjetje: evetoda... In družina je prišla v bedo. Najhujše je še, če umrje še glava družine, ali pa oba, oče in mati, ter ostanajo otroci sami, sirote... In ni li tu sveta dolžnost človeške družbe v obče, stanovskih tovarišev pa še prav posebej, da pomagajo revežem v bedi in siromaštvu?! Seveda je tu najboljšje, če je tu zaklad, na katerega se je sirotam obrniti, kajti grenko je moledovati in prositi okoli v nikaki nadi, da bomo uslišani... Ustanovitev takega zaklada je prav lepa in v obče koristna ideja...

Ogledali smo si v glavnem sredstva, s katerimi po pravilih dosežata dve društvi na Slovenskem svoj namen v prosepah trgovine in obrti. In reči moramo, da so lepa sredstva, prava sredstva. Vsa seveda niso, ker v njih pogrešam n. pr. društvene čitalnice, po učnih kurzov iz najrazličnejših predmetov, kakor stenografični itd. No, pa zadovoljni moramo biti, ako se bodo vsaj ta sredstva uresničevala tako kakor treba; že na tak način bo precej uspeha in koristi trgovini in obrti naši!

Carine na papir in predmete iz papirja.

Te dni je bila v dunajski trgovinski zbornici — kakor smo že omenili — enketa o prihodnji uvozni carini na papir in izdelke iz papirja. O mnogih točkah se je posrečilo doseči sporazumljenje ali vsaj zblizanje nasprotnih koristi. Posvetovanje o spornih točkah, mej njimi tirjatev naših izdelovalcev papirja, da je na inozemske tiskovine uvesti uvozno carino, so izročili posebnemu odseku, sestavljenemu iz tovarnarjev za papir, tiskarjev in knjigotrtcev. Ta odsek predloži svoje nasvete prihodnji enketi dne 30. t. m. **Znižanje vožnine za avstrijski petrolej na bavorskih železnicah.**

Prošli mesec je gorenje-bavarska trgovinska zbornica priporočala prošnjo avstrijskih rafinerij petroleja, da bi se na bavorskih državnih železnicah znižala vožnina avstrijskemu petroleju. Sedaj pa je dotično bavarsko ministerstvo obvestilo gorenje-bavarsko trgovinsko zbornico, da je generalno ravnanje stvo bavorskih državnih železnic vdobilo ukaz, da za avstrijski petrolej uporablja odslej iste olajšave glede vožnine, kakor so v veljavi glede romunskega petroleja.

Izvoz ruskega sladkorja na Japonsko.

O zadnjem zborovanju zastopnikov ruskih železnic so sklenili, da se ima vožnina od sladkorja iz mest proizvodnje v Odeso znižati za 50%, to pa le v slučaju, če je dotična količina sladkorja namenjena za prevoz v japonska pristanišča.

Izvoz prašičev

iz Avstrije na Rusko, je ruska vlada prepo-

Izkaz

o denarnih zneskih in vrednostnih predmetih najdenih v priporočenih povratnih pismih drugega poluleta 1898 in v navadnih povratnih pismih prvih treh mesecev 1899, ki so se dne 14. in 15. marca 1900 komisijsko odprla. Imena naslovljencev in kraji, kamor

so bile pošiljatev namenjene, so nastopni: Giovanni della Casa Rim, Willia Gramway Yokobama, Rosa d' Agnolo Vivaro (Maniago), Giovanna Sterpin Dragué, Maria Turk Postojna, Giovanni Domianovich Avstrijski konzulat Messina, Teresa Michelutti Videm, Dragutin Dičić Senj (Sinj), Elia Petijevich Zadar. Jedno pismo je bilo brez naslova.

Dotični oddajaleci, ki želé, da se jim ta pisma vrnejo, se s tem vabijo, da dokažejo tekem 3 mesecev svojo lastninsko pravico potom dotičnega prejemnega poštnega urada ali pa neposredno na c. k. poštnem in brzojavnem vodstvu v Trstu.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine).

od 15. marca 1900. do 23. mare 1900.

1000	vreč kave Santos choice	50 kg.	48:50 49:—
500	" " Santos razne	"	45:— 52:—
20000	zabojev pomaranč	od K.	2:— 10:—
6000	limonov	"	3:— 7:—
Zaloga v javnih skladiščih 23. marca 1900.			
Kava	"	14378	metr. stotov
Poper	"	1519	"
Škorjice (cimet)	"	1217	"
Piment	"	1194	"
Južno sadje	"	17394	"
Olje	"	31605	"
Vino (italijansko)	"	28418	"

Trgovinske vesti.

Budimpešta 24. Pšenica za oktober K. 7.73 do 7.74. Pšenica za april K. 7.52 do 7.53 Rž za oktober K. 6.58 do 6.59. Rž za april K. 6.34 do 6.35 Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.32 do 5.33. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 4.93 do 4.94

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mirno. Prodaja: nekaj tisoč met. stot. nespremenjeno Vreme: oblačno

Hamburg 24. Trg za kavo. Santos good average za mare 36.25 za maj 36.50, za september 37.— za december 37.75 Denar.

Havre 24. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 43.50, za juli 50 k. frankov 44.25.

Dunajska borza dne 24. marca..

	včeraj	danes.
Državni dolg v papirju	99.25	99.25
" " v srebru	99.10	99.10
Avstrijska renta v zlatu	98.30	98.30
" " kronah 4%	99.50	99.50
Kreditne akcije	235.10	235.40
London 10 Lsr.	243.—	242.95
20 mark	23.72	23.70
Napoleoni	19.29	19.28
100 italijanskih lir	90.20	90.20
Cekini	11.37	11.38

Proti kašlju,
griholu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

V Ajdovščini
se prodá hiša št. 115 sè zaprtim dvo-riščem, kletjo, hlevom ter 160 sežnji travnika. V hiši se nahaja sedaj gostilna. Radi lepe lege je ta hiša pripravna za vsako obrt.
Ponudbe na: H. Stibel, Trst, ulica S. Giacomo št. 3, Corso.

Prodá se lepa in prostrana kavarna
pod ugodnimi pogoji. Ponudbe na Božo Mijić, posredovalec na Reki.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavijo se na brod ali železalec brez da bi se za to kaj zaračunao.

VABILO na izredno sobranje

„Posojilnega konsumn. društva v Rimanjih“
registr. zadruga z neomejeno zavezo
katero bude
v nedeljo 1. aprila 1900, ob 4. uri pop.
v prostorih hiše št. III.

DNEVNI RED:

1. Nagovor staroste.
2. Važnost posojilnih in konsumnih društev.
3. Nasveti in razgovori.

Rimanje, 24. marea 1900.

Starešinstvo.

Švagelj Andrej krojač v ulici Petronio št. 1. se priporoča slavnemu občinstvu.

„Viktorija“ moderci

za gospe in gospice
po 50, 70 nvč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50,
1-80, 2-20, 3-1, in 4-20

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in leto,
voleno blago, perkal za obleke in srajce,
cefir in oxford, lawn-tennis, satineti gladki, tiskani in
mrežasti, vsakovrstni svileni predmeti za obleke in
kinčanje, velik izbor čipek, trakov, zavratnikov, modnih
specijalitete vsake vrste, rokovic iz svile, niti in kože,
dežnikov.

Velik izbor

perila dobiva se v manufakturnej zalogi
JAKOBA KLEMENCA

V TRSTU, — ul. Sv. Antona št. 1. — V TRSTU.
Na zahtevanje
doposljejo se uzorci z dotičnimi cenami pošt. prosto.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,
v Gorici
Gospiska ulica hšt. 7., I. nadstr.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega,
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjico po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %.
Uradne ure: od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
Poštno-hran. račun št. 837.315.

SEMENA

z nasadov cvetic, travnikov itd.
trvdke Wolfner & Weisz
na Dunaju
po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule
cvetličar
v Via delle Torri (Palača Diana).

OBUVALA!

Pepi Kraševce

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod
ljudsko šolo).

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega
obuvala za gospode, gospe in otroke.

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno
ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in
točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se uljudno pri-
poroča

Josip Stantič
čevlarski mojster

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga
vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal
stolice za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami
in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsako-
vrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del.
Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.
Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Najboljše berilo in darilo

je vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-
teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potreb-
nega, da more sebe in druge blaziti in prav olakati)
ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti
10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jozefu**
Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9
I. St., Th. 10.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar,
ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in
čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana,
knjig je malo več.

Prva slovenska izdelovalnica mrežic za plinovo luč (Auer)

Javljam slavn. občinstvu, da sem od-
prl svojo izdelovalnico in prodajalnico
nepregorljivih mrežic za plinovo luč
(Auer) na vogalu

Piazza Negozianti in Via dell' Arsenal

Uvažuje geslo:

„Svoji k svojim“

se priporočam za obilne naročbe.

Dragotin Vitez

„Konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu

naznanja slav. občinstvu da je odprlo v ulici
Concordia (vogel ulice Vespucci) pri Sv.
Jakobu

svojo novo gostilno

Toči izvrstno **litrsko, dalmatinsko in vipavsko**
izvrstna kuhinja vedno pripravljena z gor-
kimi in mrzlimi jedili.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Odbor.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz **Richterjeve** lekarne v Pragi
pripoznano **izvrstno, bolečine blažeče**
mazilo dobiva se po 40 novč., 70 nvč., in
1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to
splošno priljubljeno domače sredstvo
vedno le v **origin. steklenicah** z našo varstveno
znamko „**sidro**“ iz **Richterjeve** lekarne ter
vzame previdnostno samo steklenice
s to varstveno znamko kakor **ori-**
ginalni izdelki.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetinske ulice 5.

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo
2. gld. 10 kr.

1. krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
1. pozlačena verižica.
1. krasen etui za smodke.
1. fino toaletno obrobjeno zrelo s pokrivalom.
1. notes vezan v angleško platno.
1. oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1. oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
1. par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
1. zelo koristna pisalna oprava.
1. toaletno milo prijetne vonjave.
72. najboljših jeklenih peres.
25. finih pismenih zavrtkov.
25. pol finega pismenega papirja in
50. koristnih predmetov za gospodinje.

Imenovanih 191 krasnih predmetov razpo-
šilja samo za 2 gold. 10 kr. (ura sama stane
toliko) švicarska izvozna trrdka

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse šte. 46.

Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 dni.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
zdravilo **vzbuja slast in odvaža lahko.** Z
redno uporabo istega se prebavljanje krep
in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo
zraven stojčco, postavno po-
loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornereve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg,
P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve krajske tovarne testenin
Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici po njih izbornem okusu,
obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte
jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom,
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
(Slovanska Citalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na vknjižbo po 5 1/2 %, na menjico po 6 %, na
zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od
3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 10—12 dopoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12
dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 po-
poludne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga

z neomejenim jamstvom.
V GORICI, semeniška ul. št. 1, I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se
nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
vadne po 4 1/2 % in vloge na Conto-current
po 3,60%. Sprejema hranilne knjižice družih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.

Daje posojila na poročstvo ali zastavo na
5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema **zadrugnike**, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Delež se obre-
stujejo po 6,15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

M. AITE

Trgovina manufakturnega blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.
vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje-
malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega
blaga za **somlad in poletje** in sicer: črne in barvne
snovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske
kakor: **satén, perkal, piké** za obleke in bluze v lepih
risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter,
nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše
mode, namizni beli in barvani prtji; bele in barvna
zagrinjala na meter in gotove.

Drobniarje za krojače, kitničarke in šivilje ter
raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo
točnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih
trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cene
od jemalcev in sl. občinstva, beležim se najuljudnej

M. Aite.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Co-
logna št. 2, I. nadstropje (za javnim vrtom) šolo
za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, gla-
sovir, petje, vse tamburaške instrumente,
mandolin, vijola, čelo in violon** (contrabas)
Natančnejša pojasnila daje podpisani vsaki dan
od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih pro-
storih. Pisma istotja. — Za uspešni in točni pod-
uk jamčim. — Priporočuje se za obilno udeležbo
beležim
udani
Hrabroslav Vogrič

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji
ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi,
je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uni-
čevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh
žuželk na sadnih in drugih drevesih, ze-
lenjadi in cvetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franko

Tovarna mila F. Fendler & Co
TRST. — Via Limitanea št. 1. — TRST

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. **Frideriku**
Primas v Gorici, Travniki 16 (v dvorišču) in na Opčinah
pri g. **Frideriku Cumar**.

Kurje oči

trdo kožo, žulje itd. odpravi hitro, brez bolečin in gotovo, izvrsten, v svojem učinku neprekosljiv **Trakoczy-jev**
obliž, kateri se dobiva v **Franciscus-Apotheke na Dunaju V/2 Schönbrunnerstrasse 107**. Cena
60 kr., po pošti kot uzorec brez veljave 65 kr., kot priporočena pošiljatev 80 kr., franko po predplačilu zneska
v poštinih znamkah ali proti povzetju. Obliži za poskusno 35 kr., po pošti 40 kr. **Učinek z jamčen!** Razpo-
šiljatev takoj sprejmu naročbe. V Trstu se dobiva pri gosp. **lekarnarju SERRAVALLO**, Piazza del sale.